

1891-10-21

AFSENDER

Carl Jacobsen

MODTAGER

Peter Frederik Koch

FAKTA

Dokumenttype:
Brev

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
København

Modtagersted:
København

Arkivplacering:
Glyptotekets arkiv, Carl Jacobsens
kopibøger

Emneord:
fundats, gavebrev, Ny Carlsberg
Glyptotek

DOKUMENTINDHOLD

Carl Jacobsen giver i dette brev højesteretsassessor Koch sin version af historien om Ny Carlsberg Glyptotekets tilblivelse. P. Koch var medlem af 'Komiteen til Ordning af Ny Carlsberg Glyptoteks Bygnings- og Bestyrelsesforhold.

TRANSSKRIFTION

Ny Carlsberg
Onsdag Aften
21-10-91

Hr Højesteretsassessor Koch

Det var mig i dag i lige høi Grad en Overraskelse og en Skuffelse at erfare Deres Utilfredshed med mine Dispositioner angaaende Indkjøbene af Kunstværker til Glyptoheket og til mig selv.

At De har anerkjendt min formelle Ret er jo godt nok - men Deres netop Deres Mening om min moralske Berettigelse er mig ikke ligegyldig. Havde jeg end ikke ventet nogen Compliment for den gode Anvendelse af de 250000 Kr, som jeg for Kortheds Skyld benævner "Glyptotheksfondet", saa havde jeg allermindst ventet nogen Indsigelse og var derfor aldeles uforberedt paa at besvare saadanne.

Med Deres Tilladelse vilde jeg derfor gjerne med saa faa Ord som muligt udtale mig om Sagen.

Jeg gaaer a priori ud fra, at De ikke nærer Skyggen af Tvivl om, at jeg ved mine Indkjøb kun har været ledet af Hensynet til Glyptothekets Tarv og hvad jeg udover dette ansaa for det rigtige.

Da jeg 8de Marts 1888 havde underskrevet mit Gavebrev, disponerede jeg til Fordel for Kunstindkjøb over fire forskellige Kasser.

- 1 Glyptotheksfondet 250000 K
- 2 Ny Carlsberg Kunstlegat
- 3 Ny Carlsberg Museumslegat
- 4 Min egen private Casse

De to førstes Interesser vare temmelig identiske. De to sidste vedkom ikke formaalet Glyptotheket.

Skjøndt jeg havde berøvet mig selv ved Gavetilbudet ved ethvert nævneværdigt Kunstværk jeg besad, vil det erindres at jeg aldeles ikke tænkte paa at erstatte de bortgivne Kunstværker med andre til mit eget Huus.

Det er først efter at jeg næsten fuldt ud har opfyldt min Forpligtelse at

skaffe Glyptotheket de bedst mulige Kunstværker for Glyptothekfondets Regning, at jeg har begyndt at tænke paa mig selv.

Og endda angaaende de Kunstværker som jeg har købt for egen Regning har jeg bestandig havt Tanken henvendt paa at de skulle være af den Beskaffenhed at de en Gang kunde indgaae i Glyptotheket, hvis Forholdene tillod det.

Det var i samme Aar 1888 at jeg foranstaltede min "franske Udstilling" (for min private Casses Regning). Der tilbød sig da en sjælden Leilighed til at erhverve en stor Række franske Kunstværker - om jeg i Valget ikke altid har truffet Deres Smag kan gjøre mig ondt, men De vil ikke bebreide mig meget at jeg fulgte mine Raadgiveres og min egen.

Samtidig modtog jeg stadig directe og indirecte, i Blade og privat, Daddel og Skoser, fordi jeg forsømte vore danske Billedhuggere; jeg købte da ogsaa en Række danske Arbeider.

Tillige viste det sig at Kilden til Antiker flød saa overordentlig rigeligt at jeg paa dette Felt kunde gjøre Erhvervelser i et Omfang jeg aldrig havde anet. Jeg lagde da Beslag paa alle Kasserne og købte ind Alt hvad der var godt (og kun hvad der var godt); ligemeget om det var Glyptotheket, Kunstlegatetet eller mig selv der skulde eie Tingene.

Jeg vil see den der i dette Land handler mere storsindet og mere uegennyttigt!

Dette var i Aarene 1888 og en Deel af 1889.

Det var dengang forudsat at Rigsdagen og mig at Glyptothekbygningen skulde være i 4 Fløie og koste 1250000 Kr.

Jeg antog da at der kunde blive passende Plads til de 3 (4) Afdelinger Dansk Fransk (Renaissance) og Antik Kunst, og naar jeg viste Folk rundt i Samlingen eller talte om den havde jeg aldeles ingen Grund til at tale om, hvad der burde være anskaffet for den ene eller anden

II

Contos Regning.

Jeg havde Retten til at postere Gjenstandene som jeg vilde; og jeg havde Villien til at postere dem saa godt som jeg kunde.

Tingenes Udvikling vilde efter min Anskuelse senere vise hvor hvert Stykke helst burde være.

Da skete to Ting

1) Communalbestyrelsen forkastede Planen at bygge Glyptotheket fuldt ud. Den reducerede Bygningen til 3 fløie, hvoraf de to kun halve Byggesummen fra 1.250.000 til 750.000.

2) Antikernes Kilder flød aldeles overvældende jeg maatte anvende al min

disponible Capital og udsætte alle andre Foretagender hvis jeg ikke skulde have den Sorg at see at Kunstværker, som aldrig mere vilde komme i Handelen, gik til fremmede Lande.

Disse to Omstændigheder virkede i samme Retning. De bevirkede at det vil blive factisk umuligt at give de 3 (4) Afdelinger, for saavidt de for min private Regning anskaffede Værker skulde forenes med Glyptothekets, passende Plads i den 3-Fløies Bygning.

Der var og er da kun to Alternativer mulige (saa længe der ikke ad anden Vei skaffes Midler til den tredie fjerde Fløi) enten at foretage Fordelingen saaledes at 'Ny Carlsberg Glyptothek' i Kbhvn indeholder tre hver for sig ufuldstændige Samlinger af dansk fransk og antik Kunst samtidig med at jeg beholder en anden privat Samling af lignende Art.

Dette vilde ganske vist have den Fordeel at man blev i den gode danske Stiil at gjøre tingene halvt.

eller: at man saavidt muligt samler det der hører sammen saaledes at man fik tre hele Samlinger en Dansk Fransk (og Renaissance) i den 3 Fløies Bygning som udmærket egner sig til disse.

og en privat Antiksamling paa Ny Carlsberg, hvis Localer egner sig særdeles godt til denne Opstilling.

Af disse to Alternativer har jeg valgt det sidste, og det skulde baade andre og bedrøve mig om De efter her at have lært mine Tanker at kjende ikke vilde give mig Ret.

Dette Brev er kun bestemt til at fortælle ligeover for Dem min Adfærd i Glyptotheksagen. Det skal ikke have noget juridisk Bindende for mig - derfor lader jeg det ufuldendt og uden Underskrift

ny Carlsberg
Ondag, Aften
21-10-91

Mr. Hicestoret anses Koch

Det var mig idag i Lige her fraad en
Overenskomst og en Skuffelse at sefare
Deres Utv. f. d. led og mine Dispositioner
angaaende Indtægterne af Kunst- og
til Gylt. til det og til mig selv.

At de har ansette mig som frivillig
det er jo godt nok - men Deres set op
Deres Mening om mine moralske Anseelse
gælder en mig ikke ligegyldig.

Harde jeg end ikke ventet nogen Crash
ment for den gode Anseelse af de
25.000 Kr., som jeg for Korttid. Skjød
hvad som "Gylt. til det" ; men havde
jeg alligevel ventet nogen Indryk
og var derfor udsat for at se
at komme Madame.

Med Deres Tillidelse vilde jeg derfor gerne
med mig for Ord som muligt at tale
mig om Tager.

Jeg gæver og giver ud fra, at de alle
være Skygge af Trind an, at jeg og
mine Indbyde her har været ledet
af Hensigt til Skyggethelt Tær
jg hvad jeg udover dette ansaa for det
Rigtige.

De jeg 8de Marts 1858 havde underskrevet
mit Jøvelsavn, dispenserende jeg til Firdel
for Kunstindbyde med sine forskellige
Kasser.

1 Skyggethelt for det 280000 K
2 Ny Carlsberg Kunstlyst
3 " " " " " " " " " " " "
4 " " " " " " " " " " " "

De to første Interesser var temmelig store
hvide. De to sidste næsten alle prægt
Skyggethelt

Skjødte jeg havde beriset mig selv og
Jøvelsavn og et høit sammensat
Kunstværk jeg havde, vil det erindres
at jeg idet alle tænkte på et
anstalt det høit give Kunstværk og
andre til mit eget Glæde.

Det er først efter at jeg næsten følede
ad han havde givet mig Tingskæde at
skaffe Skjøttethet de best manglede Kunst-
værker for Skjøttethet forudsat Rejserne,
at jeg har beprøvet at tænke paa mig selv.
Og endda angående de Kunstværker som jeg
har kjendt for egen Rejserne, har jeg tænkt
sig høit Tanken herom paa at de
skulle være af den Beskaffenhed at de
en Gang kunde indgaa i Skjøttethet,
hvis Forholdene tillod det.

Det var i saadan Maade 1888 at jeg foreskrev
te dig min "franske Adskillig" (for min Prins
Carles Rejser). Der tilbød mig da en spæde
Leilighed til at erlove en stor Række
franske Kunstværker - som jeg - Valget alle
altid har truffet Ligesom jeg har givet
mig med, men du vil alle behandle mig
myt at jeg fulgte min Rejserne og
min egen.

Samtidig med, jeg stadig direkte i mine
net, - Alene og paa, Dadel og Thorsen,
forde jeg foresatte mere danske Skildringer,
jog kjendte da jeg en Række danske Skildringer.

Tilbyr mig det og et Billed til Artilken
 flod nu uoverskuelig vildt og jeg
 saa dette Felt kunde give Anseelse
 i et Omfang jeg aldrig havde aars.
 Jeg lajede da Aarslyg saa alle Kogere
 og kjedde ind i det haad der var godt
 (og den haad der var godt); Lygget og
 det var Gyltethet, Kuantitet
 eller mig selv der skulde give Tingene.
 Jeg vil nu den der i dette Land handle
 mere storsindet og mere uafstyrt
 Schwan - Aarsen 1888; i Jul af 1889.
 Det var den jeg fandt af Kiployer i
 og mig et Gyltethet bygnen skide
 var i 4 Plis og kost 1250000 Kr.
 Jeg antog da et den kunde blive passende
 Plads til de 3 (4) Afdelinger Dansk Frans
 (Revisions); Artilken Kuant, og naar
 jeg viste Folk rundt i Landet eller
 Talle om den kunde jeg endelig i en
 Grund til et Talle om, haad den kunde
 var anstøffet for den der eller den anden

II

Contra Ryping.
Jeg sende dette til et postere Ligning
denn som jeg vilde; jeg hade Villen
til et postere den som just som jeg
kunde.

Tingenes Udvalgte, vilde efter min
Anbefaling være sine her blevet
stjælt helt kunde være.

Da skete To Ting

1) Communalbestyrelsen foreslode Plaan
at bygge Skjættelighed på det
den redskaber Ryping til 3 Plise, hvor
de to her selve Rypingens for
125000 til 75000.

2) Statens Riksdagen vilde, om muligt,
jag maatte erende et min dispendios
Ligning og udrette alle andre Forretninger
hvis jeg ikke skulde have den ting et
me et Kunstværk, som aldrig mere
vilde komme i Standen, jeg til fremad.
Luden

Jens to Overtalelykeden virkede i saadan
Retning. De bevirkede et saerligt
blive factuelk samlyst et jens Jff
de 3 (4) Afdelinger, for saerligt de for
min privat Rejning anseetlede Vaerker
skiede fremme med Jffgottethed,
paaende Plad i den 3-Plies Rejning
Der var y i den den to Alde
Lime malye (saerlige den 1ste ed
anden Ve skuffer Skide til den anden
fjerde Plis)
enten et furetop Furdelerne sael den
et Ny Carlsberg Jffgottethed - Kbhavn
indtil den den den for sig afledtan
dige Samlinger et dansk fremt y
entil Kunst sentidig med et Jff
beholden en anden privat Samling, et
lyende Act.
Jens vilde jens vilde den den Furdeler
et men den i den jens danske Skide
et jens Tingen selvt.

eller: — et man snart muligt
skal det der blev sammen med
et man fik de fulde handlinger
en dansk Præst (J. Neumann)
i den 3. Plinius Nygaard som adskilt
og og til dem.

og en print Antikvariat, som Mr.
Carlsberg, hvis Localer og og sendes
joh til dem Oprettelse.

At disse to Alternativer her og alle
det vilde, og det skulle have under
og bedrive mig om de efter her et have
læst mine Brevet et hende alle alle
give mig det.

Dette Brev er her bestemt, find et
fuldend en Ford Lygten for dem
i Glyptothekene. Det vil alle have
noget juridisk Mindet for mig — herfor
læder og det indholdt, og alle Underskrift.